

VADEMECUM

„BEZPIECZNE WAKACJE 2007”

OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Opracowano w KW PSP w Krakowie dla potrzeb organizatorów letniego wypoczynku oraz jego uczestników.

Kraków, czerwiec 2007r.

Wszystkim organizatorom, wypoczywającym dzieciom, młodzieży i gronu pedagogicznemu bezpiecznego i pełnego wrażeń letniego wypoczynku

życzy
Małopolski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej

brygadier Andrzej Łabuz

Wskazania dla organizatorów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

1. Wymagania w zakresie posiadanej dokumentacji

Obiekt przeznaczony na letni wypoczynek dzieci i młodzieży powinien mieć:

1. Pozytywnie zaopiniowaną przez Państwową Straż Pożarną na dany sezon kartę kwalifikacyjną obiektu (kartę tą opiniuje również właściwy terenowo Oddział Sanepidu, Wójt lub Burmistrz oraz Kurator), a obiekt ostatecznie zatwierdza Kurator (*podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania – Dz. U. Nr 12, poz. 67 z póź. zm.*).
2. Opracowaną tzw. „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego”, w której uwzględniony powinien być fakt przeznaczenia obiektu na letni wypoczynek dzieci i związane z tym wymagania i zasady postępowania w przypadku pożaru czy innego zagrożenia (*podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektowa budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 80, poz. 563*). *Uwaga: Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego nie jest wymagana dla obiektów lub ich części, gdy kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekracza 1000 m³, powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek nie przekracza 1000 m². Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata, oraz po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.*
3. Aktualne protokoły badań instalacji technicznych budynku (elektryczna, gazowa, odgromowa przewodów kominowych, spalinowych, wentylacyjnych i inne wpływające na stan bezpieczeństwa budynku, np. systemu sygnalizacji pożaru, awaryjnego oświetlenia, gaśnicza, itp.). (*podstawa prawna: -ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane – tekst jednolity Dz. U. z 2000r. Nr 106, poz. 1126 z póź. zm.*).

2. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe na kolonii, obozie, biwaku w lesie - bezpieczne spędzenie wakacji.

Obiekty przeznaczone na letni czy zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży powinny być odpowiednio wykonane i wyposażone w odpowiedni sprzęt i urządzenia techniczne, zgodnie z przepisami szczegółowymi, zapewniając bezpieczeństwo wypoczynku.

Państwowa Straż Pożarna na mocy odpowiednich regulacji prawnych dokonuje przed każdym sezonem wypoczynkowym kontroli obiektów wypoczynku, potwierdzając swoją pozytywną opinię poprzez ostemplowanie Karty kwalifikacyjnej obiektu.

Brak Karty kwalifikacyjnej lub jej zaopiniowania, wskazuje na brak zgłoszenia przez właściciela obiektu do PSP zamiaru organizowania w obiekcie wypoczynku dla dzieci i młodzieży lub nie uzyskanie pozytywnej opinii.

Kierownik kolonii czy innej formy letniego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz wychowawcy, powinni po dotarciu do miejsca wypoczynku zapoznać się z „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego”, z warunkami ewakuacji dzieci i młodzieży z obiektu. Powinni także zorganizować wspólnie z właściwym administratorem czy organizatorem wypoczynku próbę ewakuacji dzieci z budynku.

Najczęstszą przyczyną pożarów powstających podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży jest nieostrożne obchodzenie się z ogniem oraz grzewczymi urządzeniami elektrycznymi, gazowymi i na paliwo ciekłe i stałe (piece, piecyki, kuchenki, ogrzewacze pomieszczeń i inne) często spowodowane niewłaściwymi zabawami i nieświadomością dzieci oraz brakiem nadzoru ze strony dorosłych.

Statystycznie najczęściej dzieci i młodzież wywołują pożary poprzez:

- zabawę z zapalkami, zapalniczką,
- palenie w ukryciu papierosów,
- rozpalanie ognisk i zabawy z ogniem w pobliżu materiałów palnych (sterty słomy, siana, sucha trawa i pozostałości roślinne, składowiska i magazyny makulatury, pudeł kartonowych, drewna, stacji i magazynów paliw, gazów palnych, stodoł, zabudowań z materiałów palnych, lasów, itp.).

Pamiętaj!

W obiektach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz na terenie przyległym do nich zabrania się:

- zabawy z zapalkami, zapalniczkami,
- rozniecania ognia bez zezwolenia i podczas nieobecności osób dorosłych,
- używania świec, kaganków, petard, wyrobów pirotechnicznych oraz innych źródeł światła wykorzystujących otwarty ogień,
- stosowania do mycia i prania odzieży cieczy łatwopalnych,
- suszenia odzieży i materiałów palnych bezpośrednio na piecach,
- ustawiania elektrycznych i gazowych urządzeń grzewczych bezpośrednio na podłożach palnych w odległościach mniejszych niż 0,5 m od materiałów palnych,
- używania uszkodzonych urządzeń elektrycznych oraz używania ich w sposób niezgodny z instrukcją obsługi,
- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych,

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub umieszczenie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- składowanie materiałów palnych na nieużytkowanych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
- rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10m,
- składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych, gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającym i na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- stosowanie na drogach ewakuacyjnych materiałów łatwo zapalnych,
- lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.

W lasach i na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od granicy lasów jest zabronione wykonywanie czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo pożaru:

- rozniecanie ognia i palenie ognisk poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lub zarządcę lasu,
- wypalanie wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych,
- palenie tytoniu, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi.

Rozniecanie i palenie ognisk powinno odbywać się zawsze w obecności osób dorosłych, w miejscach odpowiednio zabezpieczonych, z zachowaniem wymienionych wyżej odległości.

Do spalania stosować drzewo nieuwalniające podczas spalania iskier (drzewa liściaste) i innych palnych elementów. Nie rozniecać ognisk dużych, uniemożliwiających ich szybkie w razie potrzeby ugaszenie. Zawsze w pogotowiu należy mieć przygotowane narzędzia i sprzęt umożliwiający ugaszenie ognia (łopata, piasek, wiadro z wodą, gaśnica).

W okresach wzmożonego zagrożenia pożarowego (długotrwała susza) oraz silnego wiatru sprzyjającego rozprzestrzenianiu się iskier i ognia, nie należy palić ognisk. Po skończonym ognisku, należy żar ogniska zalać wodą, sprawdzić czy nie ma zarzewi ognia i zasypać pozostałości ogniska piaskiem.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w obiekcie przeznaczonym na wypoczynek dzieci i młodzieży należy:

- umieścić w miejscach widocznych wykaz telefonów alarmowych oraz instrukcje postępowania na wypadek pożaru,
- oznakować zgodnie z Polskimi Normami drogi ewakuacyjne, oraz miejsca umieszczenia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,

- oznakować zgodnie z Polskimi Normami lokalizację przeciwpożarowych wyłączników prądu, głównych zaworów gazu, materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- opracować i wdrożyć Instrukcję bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- wyposażyć obiekt w gaśnice i hydranty wewnętrzne,
- przeprowadzić ze stanem osobowym próbną alarmy pożarowe.

3. Postępowanie na wypadek powstania pożaru:

Jeżeli jesteś świadkiem powstania pożaru, powiadom natychmiast osoby dorosłe, wychowawcę, kierownika kolonii, obozu, czy inne osoby znajdujące się w rejonie zagrożonym.

Wychowawca, Kierownik kolonii, obozu powinien:

- zachować spokój, przeciwdziałać panice,
- zaalarmować pozostałe osoby dorosłe oraz Straż Pożarną,

ogólnoeuropejski nr alarmowy do wszystkich służb ratowniczych,

112

(wykorzystywany również w przypadku, gdy nie potrafimy zidentyfikować zagrożenia).

- nr alarmowy straży pożarnej **998**

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną, należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali? - dokładny adres, nazwa obiektu, instytucji, piętro,
- co się pali?
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi? (osoby ranne, uwięzione w budynku przez ogień),
- swoje imię i nazwisko i nr telefonu z którego się mówi.

UWAGA! *Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.*

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować:

Pogotowie ratunkowe - tel. **999**

Policja - tel. **997**

Uwaga!

Połączenia z numerami alarmowymi są rejestrowane elektronicznie i są bezpłatne we wszystkich sieciach telekomunikacyjnych.

Akcja ratowniczo-gaśnicza

Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej. Do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej kierownictwo akcją obejmuje Kierownik, lub osoba dorosła najbardziej opanowana i energiczna.

Należy:

- przeprowadzić sprawną i bezpieczną ewakuację dzieci i młodzieży z zagrożonego obiektu w bezpieczne miejsce zapewniając im przez cały czas opiekę osób dorosłych,

- przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy znajdujących się w obiekcie gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi,
- nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- nie gasić wodą oraz gaśnicami pianowymi instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do pomieszczeń i obiektu objętego ogniem,
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, butle z gazem palnym i sprężonym, ciecze łatwopalne.

Po przybyciu straży pożarnej należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

Po ugaszeniu pożaru właściciel obiektu odpowiada za zabezpieczenie pogorzelniska.

4. Ewakuacja dzieci i młodzieży z obiektu letniego wypoczynku w przypadku pożaru lub innego zagrożenia.

W przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego, jeżeli nie jest możliwe opanowanie go w zarodku - należy przeprowadzić ewakuację ludzi z zagrożonego rejonu.

Ewakuację z obiektu letniego wypoczynku zarządza i prowadzi do czasu przybycia specjalistycznych służb ratowniczych, straży pożarnej zarządzający kolonią (Kierownik kolonii) lub osoba upoważniona do tego. Zarządzający przebiegiem ewakuacji powinien zachować spokój i opanowanie, aby nie doprowadzić do groźnej w skutkach paniki wśród dzieci i młodzieży. Wydawane decyzje, polecenia powinny być zwięzłe, proste i zrozumiałe, dające efekt sprawnej i bezpiecznej ewakuacji.

Wychowawcy oraz personel pomocniczy zobowiązany jest bezwzględnie do wzięcia udziału w ewakuacji.

Kolejność ewakuacji uzależniona jest od rodzaju i rozmiaru zagrożenia pożarowego, a także od tego, w którym pomieszczeniu powstał pożar i w którym kierunku się rozprzestrzenia.

Ewakuacja wszystkich osób i mienia powinna odbywać się przez najbliższe wyjście ewakuacyjne nie objęte ogniem, prowadzące na przestrzeń otwartą (do bezpiecznego miejsca).

Po ogłoszeniu alarmu wyznaczone przez kierującego ewakuacją osoby, wychowawcy, personel pomocniczy przystępują natychmiast do ewakuacji dzieci i młodzieży wewnętrznymi drogami komunikacyjnymi kierując się za znajdującymi się na ścianach znakami ewakuacyjnymi. W czasie ewakuacji nie należy korzystać z windy.

Po sprawdzeniu, że wszyscy opuścili pomieszczenia wychowawcy udają się wraz z dziećmi do miejsca dla wyewakuowanych, opiekując się nimi przez cały czas. Po opuszczeniu pomieszczeń, kondygnacji nie należy zostawiać drzwi otwartych na całą szerokość, lecz należy je zamknąć. Zapobiegnie to rozprzestrzenieniu się pożaru.

Uwagi dotyczące ewakuacji.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy:

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników i podległy personel, przebywający w budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
2. Kierujący akcją ewakuacyjną zobowiązany jest do wyznaczenia osób odpowiedzialnych za przebieg ewakuacji poszczególnych grup dzieci i młodzieży i również innych osób przebywających w chwili wystąpienia zagrożenia w pomieszczeniach budynku, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia.
3. Podczas prowadzenia ewakuacji należy pamiętać; iż w pierwszej kolejności należy ewakuować zagrożone życie ludzkie, osoby ranne, niepełnosprawne, dzieci, osoby ciężko chore, a dopiero później mienie, o ile pozwolą na to warunki i rozwój sytuacji pożarowej.
4. Ewakuację należy rozpoczynać od pomieszczeń, kondygnacji, budynków, w których powstał pożar lub, które znajdują się na kierunku rozprzestrzeniania się ognia, a następnie pomieszczeń sąsiednich, kondygnacji wyższych i niższych oraz pomieszczeń i kondygnacji, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
5. Podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znajdujące się na ścianach i drzwiach budynków znaki ewakuacyjne zgodne z PN-92/N-01256/02, na zewnątrz budynku poza obszar zagrożony, do bezpiecznych wyznaczonych miejsc.
6. Osoby ranne, z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków, noszy, bądź przenosić na rękach.
7. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, przy pomocy dostępnych środków informacyjnych (telefon, głos, itp.), powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Osoby odcięte od wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu jak najbardziej odległym od pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków (okno, balkon) ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych PSP i innych.
8. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejszą temperaturę i zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
9. Po zakończeniu ewakuacji z budynku (zagrożonego rejonu), opiekunowie danych grup

dzieci i młodzieży, zobowiązani są do przeliczenia stanów osobowych i sprawdzenia czy ktoś nie został w zagrożonym rejonie.

10. W obiektach letniego wypoczynku powinna obowiązywać zasada, iż wychowawcy, opiekunowie przystępują do ewakuacji dzieci i młodzieży, którymi się opiekują, na co dzień. W przypadkach uzasadnionych, po dokonaniu oceny sytuacji, zarządzający ewakuacją z budynku może odstąpić od tej zasady i skierować do ewakuacji ludzi z miejsc wymagających natychmiastowej ewakuacji.
11. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy zgłosić ten fakt kierującemu akcją ewakuacyjno-ratowniczą i przeprowadzić ponowne sprawdzenie, przeliczenie wyekwowanych dzieci. Opiekunowie poszczególnych grup dzieci winni znać w każdej chwili stany osobowe grupy, zaś zarządzający ewakuacją stany osobowe z ewakuowanego budynku.
12. W przypadku przybycia jednostek Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Charakterystyka gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu. Poniżej podajemy podstawowe informacje o podręcznym sprzęcie gaśniczym i sposobach jego użycia.

Hydrant wewnętrzny ma zastosowanie do gaszenia pożarów w zarodku wszędzie tam gdzie jako środek gaśniczy stosuje się wodę.

Sposób użycia hydrantu jest następujący:

- Otworzyć drzwiczki szafki sprawdzić czy podłączony jest wąż i prądownica,
- Rozwinąć odcinek węża w całości unikając zagięć i załamań,
- Skierować strumień wody na miejsce pożaru.

Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby. Jedna obsługuje prądownicę a druga obsługuje zawór hydrantowy dawkując ilość wody. Wodą nie gasimy urządzeń pod napięciem elektrycznym oraz w ich obrębie jak również innych substancji, które z wodą tworzą gazy palne, np. karbid.

Gaśnica wodno-pianowa - po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą, wciskamy zbijak, kierujemy strumień piany w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni prądowniczki. Gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica proszkowa - po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę i zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię lub zbijak i kierujemy strumień proszku w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki. Gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnica śniegowa - po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą uruchamiamy zawór i kierujemy strumień dwutlenku węgla na ognisko pożaru. Działanie gaśnicze można w każdej chwili przerwać zamykając zawór. Gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Należy pamiętać o tym, że:

- W czasie działania gaśnicy trzymać ją tylko za uchwyty,
- Nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia ludzi.

Koc gaśniczy –

Sposób użycia:

- Wyjąć z futerału,
- Rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot.

W przypadku gaszenia ludzi należy osobę przewrócić i przykryć ją szczelnie kocem. Koc gaśniczy można wykorzystywać do przenoszenia ewakuowanego mienia.

Jak skutecznie posługiwać się gaśnicami i hydrantami wewnętrznymi?

Zasady posługiwania się gaśnicami i hydrantami wewnętrznymi:

Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą gaśnic i hydrantów wewnętrznych będących na wyposażeniu obiektu. Gaśnice i hydranty wewnętrzne wykorzystywane są do gaszenia pożarów w zarodku. Należy wykorzystywać do gaszenia pożarów następujące wskazania:

Grupa	Rodzaj palącego się materiału	Rodzaj środka gaśniczego
A	Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu, których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier, itp. materiały)	Woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla
B	Ciecze palne i substancje stałe topniejące wskutek ciepła (rozpuszczalniki, pasty do podłogi, topiące się tworzywa sztuczne)	Piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon
C	Gazy palne (gaz miejski, metan, propan-butan)	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon
E	Pożary ABC występujące w obrębie urządzeń pod napięciem	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon

Symbolami literowymi oznakowane są gaśnice odpowiednio do gaszenia pożarów danej grupy. Gaśnice należy tak dobierać, aby można nim ugasić ewentualny pożar.

Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:

- ❖ Kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiekty od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku środka,
- ❖ Przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół,
- ❖ Należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów.

POWÓDŹ

W przypadku ostrzeżenia o zagrożeniu powodziowym:

- Przenieś wartościowe rzeczy na górne kondygnacje budynku,
- Jeśli możesz – odeślij dzieci i osoby starsze w bezpieczne miejsce, np. do rodziny, znajomych,
- Ustal sposoby kontaktowania się z rodziną,
- Jeśli dysponujesz radiotelefonem, telefonem komórkowym to zapewnij sobie akumulatory do jego zasilania, sprawdź łączność z Państwową Strażą Pożarną, nr alarmowy 998, Gminnym (Miejskim) Komitetem Przeciwpowodziowym,
- Naucz najbliższych członków rodziny jak odłączać źródła energii, gazu i wody,
- Usuń środki, które mogłyby stać się źródłem skażenia – pestycydy i wszystkie chemikalia, z piwnic, garaży i zabudowań gospodarczych,
- Zgromadź w domu niezbędną ilość niepsującej się żywności oraz wody pitnej,
- Przenieś na górne kondygnacje miejsca sypialne,
- Przez cały czas słuchaj podawanych przez radio komunikatów o zagrożeniu i sposobach postępowania,
- Zapewnij sobie odpowiednią ilość źródeł światła – latarki, świece, zapasowe baterie do radia i latarek,
- Zapewnij wszystkim domownikom odpowiednią odzież i obuwie,
- Jeżeli masz sprzęt pływający (pontony, łodzie) utrzymuj go w sprawności i używaj go wyłącznie podczas zagrożenia życia – prąd wody może porwać sprzęt wraz z osobami,
- Wyprowadź lub wywieź żywy inwentarz w bezpieczne miejsce, wskazane przez gminny komitet przeciwpowodziowy,
- Zapewnij zwierzętom pasze, na co najmniej dwie, trzy doby,
- Poznaj drogi ewakuacyjne i zapoznaj z nimi swoich najbliższych i sąsiadów,
- Podczas powodzi dostosuj się do poleceń osób prowadzących akcję ratunkową.

BURZA

W czasie gwałtownych burz z wyładowaniami atmosferycznymi i opadami deszczu:

- Nie chroń się pod drzewa,
- Unikaj powierzchni wyniesionych: pagórki, balkony, podesty, tarasy oraz dużych otwartych przestrzeni,
- Nie używaj telefonów komórkowych na terenie otwartym,
- Nie zbliżaj się do słupów i linii energetycznych,

- Wyjdź ze zbiornika wodnego, akwenu, rzeki, basenu, nie kąp się i nie pływaj łodzią, kajakiem, pontonem, itp.,
- Nie zbliżaj się do żadnych leżących na ziemi przewodów energetycznych i tracji elektrycznej,
- Powiadom służby ratownicze (Państwową Straż Pożarną) o leżących na drogach drzewach, słupach, zerwanych trakcjach, urwanych i wiszących gzymsach, rynnach, daszkach, reklamach i innych sytuacjach stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i bezpieczeństwa ruchu komunikacyjnego,
- Jeżeli w czasie podróży spotka Cię burza, gwałtowne opady deszczu, wichura zachowaj szczególną ostrożność, jeżeli nie musisz nie kontynuuj jazdy, zatrzymaj się w miejscu bezpiecznym (na parkingu), unikaj parkowania pojazdu pod drzewami, kominami, słupami i innymi wysokimi a niezabezpieczonymi konstrukcjami (reklamy, itp.) oraz sieciami elektroenergetycznymi.

W razie potrzeby ewakuacji z budynku mieszkalnego zabierz ze sobą najcenniejsze rzeczy, dokumenty, odzież i produkty żywnościowe na dwa, trzy dni.

- Wyłącz odbiorniki energii (prąd, gaz) i wodę
- Zamknij mieszkanie.

Przygotował:
mł.bryg. Siekanka Andrzej

Wykaz telefonów Państwowej Straży Pożarnej - woj. małopolskie

Lp.	Komenda Powiatowa (Miejska) PSP	Nr kier.	Centrala
1	KP Bochnia	0-14	611-60-97
2	KP Brzesko	0-14	686-50-13
3	KP Chrzanów	0-32	625-89-00
4	KP Dąbrowa Tarnowska	0-14	642-61-10
5	KP Gorlice	0-18	354-93-10
6	KM Kraków	0-12	421-47-94
7	KP Limanowa	0-18	337-99-80
8	KP Miechów	0-41	382-41-00
9	KP Myślenice	0-12	372-94-00
10	KM Nowy Sącz	0-18	443-51-91
11	KP Nowy Targ	0-18	261-09-71
12	KP Olkusz	0-32	641-40-44
13	KP Oświęcim	0-33	843-25-52
14	KP Proszowice	0-12	386-16-00
15	KP Sucha Beskidzka	0-33	874-18-00
16	KM Tarnów	0-14	631-71-00
17	KP Wadowice	0-33	873-17-15
18	KP Wieliczka	0-12	278-38-88
19	KP Zakopane	0-18	202-09-10
20	KW PSP Kraków	0-12	639-92-10 639-92-82

